

Norge og den blå planeten

Jonas Gahr Støre
Leder
Arbeiderpartiet

I den globale dugnaden for å nå FNs nye bærekraftsmål bør Norge ta et særlig ansvar for havets helse.

Mange land kan mye om hav. Knappt noen vet mer enn vi i Norge, samlet sett. Havet rommer fortellingen om oss som folk, nasjon og stat. Vi lever fra havet og av havet. Havets viktigste tid er ikke historie. Det er fremtid.

Noe livsviktig står nå på spill. Vi må se havet som en truet art. Som fellesskap – på Vestlandet, i Norge – og i verden – må vi stå sammen om å berge havets helse. Norge bør gå i front. Kunnskapen om hav som finnes i Bergen og på Vestlandet må mobiliseres for fullt.

Må satse og prioritere

En dagsorden er satt internasjonalt gjennom FNs bærekraftsmål. Til forskjell fra tusenårs-målene som ble lagt frem i 2000, gjelder bærekraftsmålene alle land, også Norge. Dette handler om universelle mål for gode samfunn. Derfor har også vi ansvar for å rapportere til FN om hvordan vi jobber for å nå målene.

Bærekraftsmålene får en spesiell betydning for utviklingspolitikken. For Arbeiderpartiet er målene en plattform og ramme for all norsk utviklingspolitikk. Det er vedtatt 17 hovedmål og 169 delmål. Norsk utviklingspolitikk kan ikke ha full fart i alle retninger samtidig. Skal vi satse, må vi prioritere.

Vaksiner – utdanning – hav

Stoltenberg-regjeringen prioriterte særlig mødre- og barnehelse. Vi investerte milliarder i vaksiner av barn. Den nåværende regjeringen har løftet fram utdanning, spesielt for jenter. Det er bra, vi støtter denne satsingen. Nå kan vi ta et nytt løft. Det bør handle om hav.

Bærekraftsmål nummer 14 er om havets helse og livet under vann. Det er her vi kan vise lederskap. Et lands størrelse kan måles på mange vis. Norges totale kyststripe – fjorder, bukter og øyer – er på utrolige 100.915 km, to og en halv ganger jordomkretsen. Våre havområder er nesten sju ganger større enn vårt landområde. Om vår kontinentalsokkel hadde vært landjord ville Norge vært blant verdens 15 største land.

Plasthvalen sjokkerte

Norge er altså ikke noe lite land. Vi høster så mange slags ressurser fra havet. Med vår posisjon, erfaring og kunnskap følger både muligheter og ansvar. Vi har i århundrer høstet og vil fortsette å høste av havets ressurser. Mye av forklaringen på vår rikdom er hentet herfra. Derfor har vi et naturlig ansvar for å ta globalt lederskap for havets framtid også utenfor våre grenser.

70 prosent av vår planet er dekket av hav, det er nesten underlig at planeten heter jorda! De livsviktige verdenshavene er dårlig forvaltet og svakt styrt. Resultatet er overfiske, forsøpling og forgiftning. Klimaendringene fører til forsurening, økende havtemperatur, mer ekstremvær og havnivåstigning. Den utsultede hvalen fylt av plast som ble funnet midt i havna i Bergen fortalte en dyster historie som både vekket og sjokkerte oss.

Akvakultur og forvaltning

Ingen aktør eller enkeltland klarer å løse disse alvorlige utfordringene alene. Her er det nok å ta tak i: plastforurensing, grønn skipsfart, skikkelig satsing på bistandsprogrammet «Fisk for utvikling».

I utviklingspolitikken må vi konsentrere innsatsen om felt hvor vi har særlige forutsetninger for å utgjøre en forskjell. Fiskeriforvaltning og akvakultur er åpenbare eksempler. Våre økosystembaserte og helhetlige forvaltningsplaner er verdensledende. De etterspørres og vi bør dele våre erfaringer.

La oss berge havet

I juni ble det arrangert i en stor FN-konferanse i New York om verdenssamfunnets videre arbeid for å nå bærekraftsmål 14 om havets helse. Fiji og Sverige var arrangører. Det er vel og bra at vårt naboland engasjerer seg. Men som havnasjon kan vi sitte stille og se oss forbigått av svensker!

Derfor – det er tid for å vise lederskap – for å berge havet. Intet mindre!

Jonas Gahr Støre